

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ИННОВАЦ,
ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМ**

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ИННОВАЦ, ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМНЫ
“УЛСЫН ХӨГЖЛИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ”-НИЙ
ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН**

**Улаанбаатар хот
2025 он**

2

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ИННОВАЦ, ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМНЫ
“УЛСЫН ХӨГЖЛИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ”-НИЙ
ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН**

2025.06.30

Улаанбаатар хот

Нэг. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний зорилго

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний зорилго нь Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөнд Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яаманд хамаарах үндсэн арга хэмжээний эхний хагас жилийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийг тавьсан зорилт, хүрэх түвшинтэй нь харьцуулан үр дүнг үнэлэх, дүгнэх, зөвлөмж гаргах, удирдлагыг үнэн зөв, бодит мэдээллээр хангах, төлөвлөсөн зорилтыг бүрэн биелүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд оршино.

Хоёр. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний арга зүй

Арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийн түвшинг үнэлэн тогтоохдоо Засгийн газрын 2025 оны 43 дугаар тогтоолын 1, 2 дугаар хавсралтаар баталсан журмын “Хяналт-шинжилгээний арга зүй” болон үр дүн, нотлох баримтад тулгуурлах зарчмыг баримталлаа.

Хяналтад авсан зорилт, арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийн явцад хяналт-шинжилгээ, үр дүнгийн үнэлгээ хийхдээ “Хяналт-шинжилгээ хийх журам”-ын 6.1-д заасан бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг тооцох аргачлалыг ашиглан хувиар илэрхийлсэн болно. Аргачлалд ашиглагдсан томъёог зургаар оруулав.

Зураг 1:

$$\text{Хэрэгжилт} = \frac{\text{Хүрсэн түвшин} - \text{Суурь түвшин}}{\text{Зорилтот түвшин} - \text{Суурь түвшин}} \cdot 100\%$$

Гурав. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үр дүн

Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай” 35 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар Монгол Улсын хэмжээнд тэргүүлэх 4 чиглэлийг тодорхойлсон.

Тэргүүлэх чиглэлийн биелэлт:

Дээрх 4 тэргүүлэх чиглэлийн эдийн засгийн бодлого болон хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого гэсэн 2 тэргүүлэх чиглэлд нийт 4 зорилго, 13 зорилтыг дэвшүүлэн ажиллаж байна. Үүнд:

1.3-т Бизнес, хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулах, 1.3.2-т Бизнес, хөрөнгө оруулалтын таатай орчныг бүрдүүлэх гэж, 1.3.2.6-д Бизнес эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах, сэргээх, түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, хиймэл оюун ухаан, технологийн дэвшлийг ашиглан хүний оролцоо, хүнд суртлыг арилгах гэж 1 зорилт хийхээр тусгажээ.

1.5-д Шинжлэх ухаан, технологи, инновацад тулгуурласан мэдлэгийн эдийн засгийг хөгжүүлэх хэсэгт 1.5.2-т Хиймэл оюун ухаан, мэдээллийн технологийн үндэсний дэд бүтцийг хөгжүүлж, дижитал шилжилтийг эрчимжүүлэх зорилгын хүрээнд:

1.5.2.1-т Үндэсний хиймэл дагуул бүтээх, хөөргөх бэлтгэл ажлыг хангах;

1.5.2.2. Нам орбитын хиймэл дагуулын үйлчилгээ үзүүлэгчдийн үйл ажиллагааны тогтвортой байдлыг хангахад дэмжлэг үзүүлэх;

1.5.2.3. Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын газрын станц байгуулах;

1.5.2.4. Дрон ашиглалтын талаарх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, туршилтын бүс байгуулах ажлыг эхлүүлэх;

1.5.2.5. Мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэлийг дэмжих виртуал бүсийг байгуулах ажлыг эхлүүлэх;

1.5.2.6. Шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулах төслийг хэрэгжүүлэх;

1.5.2.7. Их өгөгдөл, хиймэл оюун ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан, хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг байгуулах;

1.5.2.8. Олон улсын цахим төлбөрийн системийг өргөжүүлж, төлбөр тооцоог хүлээн авах, цахим худалдааны арга хэлбэрийг нэмэгдүүлэх гэсэн 8 зорилт тавьсан байна.

4.1-д "Төрийн шийдвэр гаргалтад хиймэл оюун ухаан, дэвшилтэт технологи ашиглаж, иргэдэд ойр төрийн үйлчилгээг бий болгох /Ухаалаг "E-Mongolia", AI шинэчлэл-Цахим засаглал/" зорилгын хүрээнд:

4.1.2. Аж үйлдвэрийн IV хувьсгалын технологиудыг төрийн үйл ажиллагаа, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх цахим шилжилтийг үргэлжлүүлж, суурь судалгааны ажлуудыг санхүүжүүлж, үе шаттай туршилтын төслүүдийг эхлүүлэх /Хиймэл оюун ухаан, их өгөгдөл, үүлэн тооцоолуур, блокчэйн, ухаалаг бот, IoT/;

4.1.3. Төрийн байгууллагуудын цахим хуудсыг нэг загвар бүхий нэгдсэн удирдлагатай болгон хөгжүүлж, төрийн үйлчилгээний нэгдсэн платформ "E-Mongolia"-тай холбох;

4.1.7. Аливаа контентын жинхэнэ, эсхүл хиймэл оюун ухаанаар бүтээгдсэн эсэхийг тодорхойлох, байгууллагын болон иргэдийн нэр хүндэд халдах аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх системийг бий болгох 3 зорилтыг дэвшүүлсэн байна.

4.7-д Орчны аюулгүй байдлыг хангаж, хүн, нийгмийн амар тайван орчныг бий болгох зорилгын хүрээнд 4.7.12-т Кибер аюулгүй байдлыг хангах эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, хяналт шалгалтын тогтолцоог бэхжүүлж, кибер халдлага, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чадавхыг бэхжүүлэх 1 зорилтыг тус тус дэвшүүлжээ.

Дээрх тэргүүлэх чиглэлүүдээс 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар ахицтай хэрэгжсэн хэд хэдэн зорилт байна. Тодруулбал:

1.3.2.6. Бизнес эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах, сэргээх, түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, хиймэл оюун ухаан, технологийн дэвшлийг ашиглан хүний оролцоо, хүнд суртлыг арилгах зорилтын биелэлтийг "Зөвшөөрлийн тухай хуулиар батлагдсан 178 тусгай зөвшөөрөл, 66 энгийн зөвшөөрөл нийт 244 зөвшөөрлийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, төрийн цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем "e-Mongolia"-ийн дэд-суваг болох "e-business.mn"-д нэгтгэсэн. <https://e-business.mn/home> гэж тайлагнасан байна.

Мөн 1.5.2.8. Олон улсын цахим төлбөрийн системийг өргөжүүлж, төлбөр тооцоог хүлээн авах, цахим худалдааны арга хэлбэрийг нэмэгдүүлэх зорилтын биелэлтийг "Олон улсын стандарт, шаардлагыг хангасан төлбөрийн үйлчилгээг Монгол Улсад нэвтрүүлэх зорилгоор Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яам Монголбанк, Голомт банк,

Худалдаа хөгжлийн банктэй Apple компанийн "Apple Pay" үйлчилгээг 2024 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдөр нэвтрүүлсэн.

"Apple Pay" үйлчилгээ нь IOS үйлдлийн систем бүхий Apple компанийн ухаалаг гар утас, ухаалаг цаг зэрэг бүтээгдэхүүнийг ашиглан хэрэглэгчдэд төлбөр хийх боломжийг олгодог.

Энэхүү үйлчилгээ нэвтэрснээр үндэсний төлбөрийн "₮ карт"-ыг ашиглан олон улсад төлбөр тооцоо хийх нөхцөл бүрдсэн. Мөн манай улсын иргэдэд олон улсын төлбөр тооцооны шинэ гарцыг нээсэн чухал алхам болсон. Монгол Улсад ашиглагдаж буй 150 гаруй мянган ПОС төхөөрөмжүүдэд iPhone утсаа ашиглан төлбөр тооцоо хийх боломж бий болсон. Дэлхийн хаанаас ч Монгол Улсын 1,600,000 гаруй IOS хэрэглэгчдэд iPhone, Apple Watch, Mac болон iPad гар утсаа ашиглан худалдан авалт хийх нөхцөл бүрдсэн. Мөн хил дамнасан онлайн худалдааг дэмжих зорилгоор БНХАУ-ын TEMU онлайн худалдааны платформын Монгол Улс дахь төлөөлөгчөөр шуудангийн тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч "MN Post" сонгогдон үйл ажиллагааг эхлүүлэн ажиллаж байна. Тус онлайн худалдааны платформын Монгол Улс дахь хүргэлт, тээвэрлэлтийг "Монгол шуудан", "UBCab Express" компаниуд хариуцан ажиллаж байна." гэж тус тус тайлагнасан тул тус зорилтууд үр дүнтэй хэрэгжиж байна гэж үзлээ.

Түүнчлэн дээрх тэргүүлэх чиглэлд туссан хэд хэдэн амжилтгүй буюу ажиллагаа хийгдээгүй зорилтууд байгааг үүгээр онцолж байна. Үүнд:

1.5.2.6. Шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулах төслийг хэрэгжүүлэх зорилтын биелэлтийн хувьд "Мэдээллийн технологийн төрөлжсөн хаб/хамтын оффис байгуулах ТЭЗҮ, зураг төсөл гүйцэтгэх" ажлыг хийж байна. Монгол Улсын онцлог, хэрэгцээ шаардлагад нийцэх хувилбаруудыг гаргах зорилгоор Matching fund буюу төр, хувийн хэвшлийн хамтарсан санхүүжилтийн загвар зэрэг боломжит хувилбаруудыг судалж, тэдгээрийн давуу тал, сул тал, хэрэгжих боломжийг шинжилсэн. Энэхүү судалгааны үр дүнд үндэслэн, цаашид хэрэгжүүлэх ажлын даалгаврыг боловсруулна. Мөн Япон Улсын Хамтын ажиллагааны байгууллага (JICA)-тай хамтран Startup Ecosystem судалгааг хэрэгжүүлж байна" гэж тайлагнасан буюу шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулах төслийн хэрэгжилт хангалтгүй хэрэгжиж байна гэж үзлээ.

Мөн 1.5.2.7. Их өгөгдөл, хиймэл оюун ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан, хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг байгуулах зорилтын биелэлтийг "Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөртэй хамтран Их өгөгдөл, хиймэл оюуны үндэсний стратегийн төслийг хэлэлцүүлэх анхдугаар чуулганыг 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр Төрийн ордонд зохион байгуулсан. Уг чуулганд гадаадын болон дотоодын илтгэгч, панелист, төр, хувийн хэвшлийн 1000 орчим төлөөлөл оролцож, их өгөгдөл, хиймэл оюуны чиглэлийн өнөөгийн байдал, цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар хэлэлцсэн. Мөн их өгөгдөл, хиймэл оюуны өнөөгийн нөхцөл байдал болон дэлхийн цаашдын чиг хандлагын талаар судалж, Монгол Улсын хэмжээнд хиймэл оюуныг хөгжүүлэхэд тулгамдаж буй асуудлын талаар судалж стратегийн төслийг боловсруулахад шаардлагатай суурь судалгааг хийсэн. Дээрх суурь судалгаанд үндэслэн "Их өгөгдөл, хиймэл оюуны үндэсний стратеги"-ийг төслийг 5 зорилтын хүрээнд 51 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр боловсруулан, стратегийн төслийн талаарх танилцуулгыг нийт 8 удаагийн хэлэлцүүлэгт танилцуулан хэлэлцүүлсэн. Үүний дараагаар Их өгөгдөл, хиймэл оюун ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан, хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг байгуулах ажиллагаа хийгдэнэ" гэж

тайлагнасан байдлаас үзвэл уг зорилтыг хэрэгжүүлэх ажиллагаа суурь шатанд хэрэгжиж байх тул үр дүнгүй гэж үзлээ.

Түүнчлэн 4.1.7. Аливаа контентын жинхэнэ, эсхүл хиймэл оюун ухаанаар бүтээгдсэн эсэхийг тодорхойлох, байгууллагын болон иргэдийн нэр хүндэд халдах аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх системийг бий болгох зорилтын биелэлтийг "Аливаа контентын жинхэнэ, эсхүл хиймэл оюун ухаанаар бүтээгдсэн эсэхийг тодорхойлох, байгууллагын болон иргэдийн нэр хүндэд халдах аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх системийг бий болгохоор төлөвлөн ажиллаж байна" гэж тайлагнасан бөгөөд нотлох баримт оруулаагүй байгаа зэргээс үзэж үр дүнгүй гэж үзэж 0 хувиар үнэлгээ хийгдлээ.

Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны тэргүүлэх чиглэлүүдийн хүрээнд нийт 13 зорилтын 13 арга хэмжээ хэрэгжиж байгаа бөгөөд тайлагнал ирүүлсэн мэдээлэлд үндэслэн дунджаар 43.5 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Энэ нь тус чиглэлийн хэрэгжилтийн явц хангалтгүй түвшинд байгаа бөгөөд дараах байдлаар ангилсан үзүүлэлттэй байна:

1. "Үр дүн гарсан" буюу зорилтот түвшний 85-100 хувийн гүйцэтгэлтэй – 2 арга хэмжээ (15.4%)
2. "Үр дүн хүлээгдэж байгаа" буюу 60-84 хувийн гүйцэтгэлтэй – 1 арга хэмжээ (7.7%)
3. "Үр дүн хангалтгүй" буюу 30-59 хувийн гүйцэтгэлтэй – 7 арга хэмжээ (53.8%)
4. "Үр дүн гараагүй" буюу 0-29 хувийн гүйцэтгэлтэй – 3 арга хэмжээ (23.1%)

Эдгээр дүнгээс харахад хэрэгжилтийн ихэнх хувь нь 60 хувиас доош үзүүлэлттэй, цөөн тооны арга хэмжээ зорилтот түвшинд хүрсэн байдалтай байна. Энэ нь бодлогын хэрэгжилтийн үр дүнг хангалтгүй гэж дүгнэх үндэслэл болж байна.

Тайлагнасан 13 арга хэмжээнээс:

5 арга хэмжээ (38.5%) нь ажлын даалгавар боловсруулах, судалгаа хийх, зураг төсөл, ТЭЗҮ боловсруулах, тендерийн баримт бичиг, үнэлгээний хороо байгуулах, гэрээ байгуулах бэлтгэл хангах зэргээр анхан шатны бэлтгэл ажлын хүрээнд хэрэгжиж байна.

8 арга хэмжээ (61.5%) нь нэвтрүүлэлт хийж эхэлсэн, систем хөгжүүлэлт хийгдэж буй, бодлого, эрх зүйн орчны судалгаа, олон нийтийн хэлэлцүүлэг зохион байгуулагдсан, үндэсний хэмжээний уулзалт, чуулга уулзалт хийж, хэрэгжилтийн эхлэл тавигдсан гэх зэргээр тодорхой хэрэгжилтийн шатанд явж байна.

Хэдий тийм боловч дээрх ажлуудын дийлэнх нь төслийн анхан шатны бэлтгэл, суурь судалгааны үе шаттай уялдан гүйцэтгэлийн хувь бага байгаа нь зорилтот түвшинг хангах нөхцөл хараахан бүрдээгүй байгааг харуулж байна.

Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны "Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай" 35 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан төлөвлөгөөнд тус яамнаас хариуцан хэрэгжүүлэх 11 төсөл арга хэмжээ тусгагджээ. Үүнд:

4-т "Хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого"-ын 4.1-д "Шинжлэх ухаан, технологи, инновац, хиймэл оюун ухааны салбар дахь хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх" гэж, 4.1.2-д "Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулах" гэж тус тус тусгаж дээрх дэд зорилтуудын хүрээнд 10 төсөл арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөгджээ. Үүнд:

- 4.1.2.1. Нотариатын үйл ажиллагааг үе шаттай цахимжуулах;
- 4.1.2.2. Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын төслийг хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.3. Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны салбарын тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх /Улсын хэмжээнд/;
- 4.1.2.4. Харилцаа холбооны дэд бүтцийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх;

- 4.1.2.5. Аймгуудын цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх;
- 4.1.2.6. Харилцаа холбооны салбарын хүртээмж, чанар, хяналтыг сайжруулах төслийг хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.7. "Ухаалаг засаг II" төслийг хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.8. "Хиймэл оюун ухаан, их өгөгдлийг ашиглан төрийн инновацыг хөгжүүлэх хөтөлбөр" төсөл хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.9. Мэдээлэл технологийн хаб байгуулах;
- 4.1.2.10. Сэлгэн ажиллах дата төвийн тоног төхөөрөмжийн нөөцийг бий болгох гэж тус тус төлөвлөсөн байна.

Мөн "4.6. Орчны аюулгүй байдлыг хангах" зорилтын 4.6.3-д "Хүн, нийгмийн амар тайван байдлыг хангах" дэд зорилтын хүрээнд 4.6.3.2. Кибер аюулгүй байдлыг сайжруулах арга хэмжээ хэрэгжүүлэх нэг төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тус тус заасан байна.

Хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого хэсгийн 4.1-д "Шинжлэх ухаан, технологи, инновац, хиймэл оюун ухааны салбар дахь хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх" малгай зорилтын хүрээнд тус яам "Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулах" дэд зорилгыг дэвшүүлж энэ хүрээнд гүйцэтгэхээр тусгасан 10 зорилтыг дараах байдлаар тайлагнан ирүүлжээ. Үүнд:

4.1.2.7. "Ухаалаг засаг II" төслийг хэрэгжүүлэх зорилгын хүрээнд "Ухаалаг засаг 2 төслийн хүрээнд Төрийн цахим үйлчилгээний үр ашиг, хэрэглээг сайжруулах, дижитал ур чадварыг дээшлүүлэх, дижитал технологид суурилсан ажлын байрыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 2025 онд үндсэн 3 зорилтын хүрээнд 18 төслийн гэрээг байгуулан хэрэгжүүлж, 8 төсөл худалдан авах ажиллагааны шатанд, 12 төслийн ажлын даалгаварыг боловсруулан ажиллаж байна. Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагаар Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яам, төслийн үр шим хүртэгч байгууллага Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газар, Сангийн яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам, Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам, Авлигатай тэмцэх газартай хамтран төслийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна" гэж тайлагнасан байх бөгөөд ажлын гүйцэтгэлийг хувиар илэрхийлэх шалгуур үзүүлэлт тавьж зорилтот түвшнийг 15 хувьд хүргэхээр тооцсон байх бөгөөд хэрэгжилт 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар 13 хувьтай гүйцэтгэж байгаагаар тайлагнасан байдлаас үзвэл төслийн хэрэгжилтийг 2025 онд 15 хувьд хүргэх зорилт амжилттай хэрэгжиж байна гэж үзлээ.

Мөн түүнчлэн 4.1.2.8. "Хиймэл оюун ухаан, их өгөгдлийг ашиглан төрийн инновацыг хөгжүүлэх хөтөлбөр" төсөл хэрэгжүүлэх зорилгын биелэлтийг "Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөртэй хамтран Их өгөгдөл, хиймэл оюуны үндэсний стратегийн төслийг хэлэлцүүлэх анхдугаар чуулганыг 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр Төрийн ордонд зохион байгуулсан. Уг чуулганд гадаадын болон дотоодын илтгэгч, панелист, төр, хувийн хэвшлийн 1000 орчим төлөөлөл оролцож, их өгөгдөл, хиймэл оюуны чиглэлийн өнөөгийн байдал, цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар хэлэлцсэн. Мөн их өгөгдөл, хиймэл оюуны өнөөгийн нөхцөл байдал болон дэлхийн цаашдын чиг хандлагын талаар судалж, Монгол Улсын хэмжээнд хиймэл оюуныг хөгжүүлэхэд тулгамдаж буй асуудлын талаар судалж стратегийн төслийг боловсруулахад шаардлагатай суурь судалгааг хийсэн. Дээрх суурь судалгаанд үндэслэн "Их өгөгдөл, хиймэл оюуны үндэсний стратеги"-ийг төслийг 5 зорилтын хүрээнд 51 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр боловсруулан, стратегийн төслийн талаарх танилцуулгыг нийт 8 удаагийн хэлэлцүүлэгт танилцуулан хэлэлцүүлсэн" гэж тайлагнасан байх ба шалгуур үзүүлэлтийг төслийн хэрэгжилтээр тооцож хэмжих нэгжийг хувиар

илэрхийлэн, 2025 оны эцэст 100 хувь хэрэгжүүлж дуусахаар төлөвлөсөн байх бөгөөд хүрсэн түвшнийг 70 хувьтай гэж үзсэн байна.

4.6.3.2. Кибер аюулгүй байдлыг сайжруулах арга хэмжээ хэрэгжүүлэх зорилгын хүрээнд "Монгол Улс дахь Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгааг Японы Олон Улсын хамтын ажиллагааны байгууллага буюу ЖАЙКА болон дэлхийн кибер аюулгүй байдлын чадавхын төвтэй хамтран гаргасан бөгөөд судалгааны эцсийн тайланг 2025 оны 02 сард хүлээн авсан. Судалгааг - Кибер аюулгүй байдлын бодлого болон стратеги - Кибер аюулгүй байдлын соёл болон нийгэм - Кибер аюулгүй байдлын мэдлэг болон чадамж - Хууль эрх зүй болон зохицуулалтын орчин - Стандарт болон технологи гэсэн ерөнхий 5 агуулгын хүрээнд гаргаж, Монгол Улс Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгаагаар эхлэл түвшнээс хөгжиж буй түвшинд гэж гарсан байна. ЦХИХХЯамнаас Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгааны танилцуулга хурлыг Английн Оксфордын их сургуультай хамтран 2025 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдөр Галлериад зохион байгуулж, хурлын панелистаар Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн Ажлын алба, Мэдээллийн аюулгүй байдлын газар, Монгол Улсын Их сургуулийн төлөөлөл нийт 10 байгууллагын 40 гаруй оролцогч оролцсон. Кибер аюулгүй байдлын өнөөгийн түвшинг үнэлэх судалгааны танилцуулга хуралд оролцсон төлөөлөгчид болон судалгааны багаас ирүүлсэн асуултуудад ЦХИХХЯамнаас хариулт, тайлбар мэдээллийг өгч ажилласан. Мөн Судалгааны ажлын танилцуулга, зөвлөмжийг Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яамны пэйж хуудсаар дамжуулж олон нийтэд нээлттэй ил тод байршуулж танилцуулсан" гэж тайлагнажээ. Түүнчлэн уг зорилгыг хэрэгжүүлсэн эсэхийг хянахад дараах шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшнийг тавьсан байна. Үүнд:

Шалгуур үзүүлэлт

1 Мэдээллийн аюулгүй байдлын талаарх гадаад, дотоод аудитын үнэлгээ 0-9

2 Кибер аюулгүй байдлыг хангах өнөөгийн түвшинг үнэлэх арга хэмжээний зорилгот

Амжилт нэгж	Суурь түвшин	Зорилгот түвшин	Хүрсэн түвшин	Гүйцэтгэлийн хувь	Тайлбар
Түвшин	4.00	6	0.00	0.00%	
Хувь		100	100.00	100.00%	

Өөрөөр хэлбэл Мэдээллийн аюулгүй байдлын талаарх гадаад, дотоод аудитын үнэлгээ /0-9/ байх шалгуур үзүүлэлтийг хэмжих нэгжийг түвшин гэж тогтоож, суурь түвшнийг 4.00 зорилгот түвшнийг 6 байхаар тооцсон боловч, хүрсэн түвшинг 0, гүйцэтгэлийн хувийг 0 гэж тайлагнан аливаа тайлбар оруулаагүй байна.

Мөн Кибер аюулгүй байдлыг хангах өнөөгийн түвшинг үнэлэх арга хэмжээний хэрэгжилтийг хувиар илэрхийлж зорилгот түвшинг 100 хувь байхаар тооцсон байх бөгөөд хүрсэн түвшнийг 100 хувиар, гүйцэтгэлийн хувийг 100-аар илэрхийлсэн байх ба ирүүлсэн тайлан зэргээс шалтгаалан 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар хэрэгжүүлэх ажиллагаагаа бүрэн дууссан мэтээр тайлагнасан байна.

Түүнчлэн дээрх тэргүүлэх чиглэлд туссан хэд хэдэн зорилт шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг буруу тогтоосны улмаас үнэлгээ буурч байгааг үүгээр онцолж байна. Үүнд:

4.1.2.5. Аймгуудын цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх зорилгын хүрээнд "Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайдын 2025 оны А/07 дугаар тушаалаар Иргэдийн амьжиргаа, цаг хугацааг хэмнэх амьдрах таатай орчныг бүрдүүлэх "Дижитал-Аймаг, Дижитал-Хот" бодлогын зөвлөмжийг боловсруулан хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий Ажлын хэсгийг байгуулан зөвлөмжийн төслийг боловсруулсан. "Дижитал-Аймаг, Дижитал-Хот" бодлогын зөвлөмжийг 2025 онд Булган, Баянхонгор, Говь-Алтай, Дундговь, Сэлэнгэ, Төв, Хэнтий гэсэн 7 аймагт хэрэгжүүлэхээр ажлын даалгаврыг 2025 оны 3 дугаар сарын 31-ны өдөр батлан худалдан авах ажиллагааг 2025 оны 5 дугаар сарын 8 өдөр зарлан ажиллаж байна" гэж тайлагнасан боловч, шалгуур үзүүлэлтийг шилжилт хийсэн аймаг

байхаар төлөвлөж 2025 оны сүүлийн улиралд гэхэд өмнөх оны 2 аймгаас гадна дахин 5 аймаг цахим шилжилт хийсэн байхаар төлөвлөсөн боловч суурь ажиллагаа хийгдсэн буюу одоогоор нэмэлтээр цахим шилжилтэд орсон аймаг байхгүй гэж үзэхээр байх тул 0 хувиар үнэлгээ хийгдлээ.

Мөн 4.1.2.6-д Харилцаа холбооны салбарын хүртээмж, чанар, хяналтыг сайжруулах төслийг хэрэгжүүлэх зорилтыг тусгаж хэрэгжилтийг “Үндэсний радио давтамжийн хяналтын систем, баталгаажуулалтын лаборатори байгуулах төслийн хүрээнд Харилцаа холбооны зохицуулах хорооноос 2025 оны 4, 5 дугаар сард төсөл хэрэгжүүлэгч СМЕС (China machine engineering corporation) компанитай хамтран Улаанбаатар хот, Чингэс хаан нисэх буудал, Эрдэнэт, Дархан, Хөвсгөл, Архангай, Замын үүд, Алтанбулаг, Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Баянхонгор, Өмнөговь, Увс, Завхан, Ховд, Дорнод зэрэг аймгуудад Радио долгион хяналтын суурин станц суурилуулах газрыг сонгох хэмжилтийн ажлууд хийгдсэн. Газрын зөвшөөрөл авахаар Харилцаа холбооны зохицуулах хорооноос дээрх аймгуудын Засаг дарга нарт албан бичиг хүргүүлсэн” гэсэн боловч мөн л дээрх зорилттой адил шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшний хэрэгжилт хангалтгүй байх тул 0 хувиар үнэлгээ хийв.

Түүнчлэн 4.1.2.1. Нотариатын үйл ажиллагааг үе шаттай цахимжуулах зорилтыг “Төр, хувийн хэвшлийн үйл ажиллагаанд цахим гэрээг нэвтрүүлж, хэрэглээг нэмэгдүүлэх (нотариат) судалгаа” ЦХИХХЯ/20250203039 дугаартай төслийн ажлыг даалгавар болон тус тендерийг зохион байгуулах үүрэг бүхий Үнэлгээний хороо байгуулах тушаалын төслийг тус тус боловсруулж, Төрийн нарийн бичгийн даргын “Үнэлгээний хороо байгуулж, зардал гаргах тухай” 2025 оны 05 дугаар сарын 14-ний өдрийн А/146 дугаар тушаал батлагдсан” гэж тайлагнасан байдлаас үзвэл нотариатын үйл ажиллагааг үе шаттай цахимжуулах ажиллагааны суурь тавигдсан байх боловч төслийн хэрэгжилтийг хувиар илэрхийлэхээр зааж 2025 оны сүүлд гэхэд 50 хувьд хүргэхээр тусгасан боловч хүрсэн түвшин хангалтгүй, нотлох баримт ирүүлээгүй гэх мэт асуудлууд байлаа.

Мөн 4.1.2.2. Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын төслийг хэрэгжүүлэх зорилгын хувьд “Бүгд найрамдах Франц Улсын Талес Алениа Спейс компани ЦХИХХЯ хооронд байгуулах “Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын техникийн нөхцөлийг тодорхойлох, гэрээний төсөл боловсруулах” арилжааны гэрээний нөхцөлийг сайжруулах, гэрээний үнийн дүнг буулгах, гэрээний нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр Талес Алениа Спейс компанитай хамтран ажиллаж байна” гэж тайлагнасан ба 2025 оны сүүлд гэхэд дээрх зорилтоо 50 хувьд хүргэхээр тусгасан боловч гүйцэтгэлийн хувь 10, хүрсэн түвшин 2 гэж тайлагнан, Талес Алениа Спейс компанитай ямар байдлаар хамтран ажиллаж байгаа талаар баримт нотлогоо хавсаргаагүй байх тул журамд заасан аргачлалын дагуу 20 хувиар үнэлгээ хийлээ.

2025 оны Монгол Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тусгасан хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлогын хүрээнд шинжлэх ухаан, технологи, инновац, хиймэл оюун ухааны салбарыг дэмжих 11 төсөл, арга хэмжээ төлөвлөгдсөнөөс ихэнх нь хэрэгжилтийн эхний шатанд явагдаж байгаа бөгөөд төслийн хэрэгжилтийн явц харьцангуй удаашралтай, зарим төсөл арга хэмжээ гэрээ байгуулах, зураг төсөв боловсруулах зэрэг бэлтгэл ажлын шатандаа байна. Тодруулбал:

1. Хэрэгжилтийн явц зорилтот түвшний 60-84 хувь буюу "үр дүн хүлээгдэж байгаа"-1 төсөл арга хэмжээ
2. Хэрэгжилтийн явц зорилтот түвшний 30-59 хувь буюу "үр дүн хангалтгүй"-2 төсөл арга хэмжээ

3. Хэрэгжилтийн явц зорилтот түвшний 0-29 хувь буюу "үр дүн гараагүй"-8 төсөл арга хэмжээ байна.

Төсөл, арга хэмжээнүүдийн дундаж гүйцэтгэлийн хувь:

ТЕЗ-ийн үр дүнгийн дундаж гүйцэтгэл: 21.4%

Хөтөлбөрийн үр дүнгийн дундаж гүйцэтгэл: 21.4%

Үүний зэрэгцээ, дээр дурдсан 11 төсөл, арга хэмжээний дийлэнх нь одоогийн байдлаар анхан шатны бэлтгэл ажил болох ажлын даалгавар боловсруулах, судалгаа хийх, зураг төсөв гаргах, худалдан авах ажиллагаа зарлах, гэрээ байгуулах, байршил сонгох зэрэг төрийн бүтээн байгуулалтын өмнөх шатны үйл ажиллагаанууд үргэлжилж байна. Тухайлбал:

"Цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх", "Мэдээллийн технологийн хаб байгуулах", "Сэлгэн ажиллах дата төвийн тоног төхөөрөмж" зэрэг төслүүд нь зураг төсөв боловсруулах, техник шаардлага тодорхойлох, тендер шалгаруулах бэлтгэл хангах, байршил тогтоох зэргээр бэлтгэл ажилд анхаарсан шатандаа яваа бөгөөд одоогоор үйлдвэрлэлт, угсралт, хэрэгжилтийн үндсэн үе шат руу шилжиж амжаагүй байна.

Мөн зарим төсөл, жишээлбэл "Хиймэл оюун ухааны үндэсний стратеги" зэрэг нь судалгаанд суурилсан, бодлогын баримт бичгийн төсөл боловсруулах түвшинд байгаагаас харахад төслийн гүйцэтгэл бодит үр өгөөж бий болох шатандаа хараахан хүрээгүй байна.

Эдгээрээс харахад нийт төсөл, арга хэмжээний 63.6% нь анхан шатны бэлтгэл ажил (ажлын даалгавар боловсруулах, зураг төсөв батлах, гэрээ байгуулах гэх мэт)-ын шатанд, үлдсэн 36.4% нь хэрэгжилтийн тодорхой шатанд явж байна. Гүйцэтгэлийн дундаж үзүүлэлт нь 21.6% байгаа нь төлөвлөсөн зорилтот түвшнээс доогуур бөгөөд хэрэгжилтийг цаашид эрчимжүүлэх шаардлагатайг илэрхийлж байна.

Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны "Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай" 35 дүгээр тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "4.1.2. Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулах" зорилтын хүрээнд дараах 5 шалгуур үзүүлэлтийн хэрэгжилтийн дундаж 14 хувьтай байна. Үүнд:

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хэрэгжилтийн хувь	Тайлбар
1	Шинээр байгуулах сервер	Тоо	1	0.00	0.00%	Ажил хэрэгжиж эхлээгүй
2	Төслийн хэрэгжилт	Хувь	20	2.00	10.00%	Стратеги батлагдсаны дараа хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн
3	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	100	0.00	0.00%	Хэрэгжилт байхгүй
4	Үүрэн холбооны сүлжээ нэмэгдэх баг	Тоо	1,562	1,511 00	30.00%	Төслүүд хэрэгжиж буй ба зарим нь ашиглалтад ороход бэлэн
5	Сэлгэн ажиллах дэд төв	Тоо	1	0.30	30.00%	Тендерийн гэрээ байгуулсан, хэрэгжилт явагдаж байна

Дөрөв. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүгнэлт

Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 35 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө”-ний 1,2 дугаар хавсралтын хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний хүрээнд дараах дүгнэлтийг гаргав.

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх журмын дагуу 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар тэргүүлэх чиглэлүүдийн зарим зорилт үр дүнтэй хэрэгжсэн хэдий ч, зарим зорилт, шалгуур үзүүлэлтийн тодорхойгүй байдал, нотлох баримтын бүрдээгүй байдал, гүйцэтгэлийн хангалтгүй түвшин зэргээс шалтгаалан үнэлгээний үр дүн буурч байгааг анхааралтай авч үзэх шаардлагатай байна.

Тэргүүлэх чиглэлийн хэрэгжилтийн явцад тулгамдаж буй нийтлэг асуудлуудад:

- тендерийн үр дүнгүй дахин зарлах байдал,
- бэлтгэл ажлын шат дамжлага олон байх,
- суурь судалгааны хугацаа уртдах,
- олон улсын хамтын ажиллагаа болон гэрээ хэлцлийн явц удаашрах зэрэг саад учруулж байна.

Түүнчлэн дээрх тэргүүлэх чиглэл болон Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөнд ахицтай хэрэгжсэн хэд хэдэн зорилтууд байгааг үүгээр онцолж байна. Үүнд:

1.3.2.6: Зөвшөөрлийн үйл ажиллагааг цахимжуулж, e-business.mn системд нэгтгэсэн нь хүнд суртлыг бууруулахад бодит ахиц гаргасан.

1.5.2.8: Apple Pay үйлчилгээний нэвтрүүлэлт, TEMU платформын Монголд орж ирсэн байдал нь олон улсын цахим төлбөр, худалдааг дэмжсэн чухал алхам болсон.

4.1.2.8: “Их өгөгдөл, хиймэл оюуны үндэсний стратеги”-ийн суурь судалгаа, хэлэлцүүлэг өрнөж, 70 хувийн гүйцэтгэлд хүрсэн.

4.6.3.2: Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгаа, олон улсын байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ үр дүн хүлээгдэж байгаа.

Хэрэгжилт хангалтгүй буюу үр дүнгүй хэд хэдэн зорилтууд байна. Үүнд:

1.5.2.6: Шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулах төслийн хэрэгжилт зөвхөн ТЭЗҮ, судалгааны шатанд байгаа.

1.5.2.7: Орон зайн цахим дэд бүтцийн бүтээн байгуулалт эхлээгүй, зөвхөн стратеги боловсруулж байгаа нь хэрэгжилт хангалтгүйг илтгэж байна.

4.1.7: Хиймэл оюунаар бүтээгдсэн контентыг таних систем “төлөвлөж байгаа” түвшинд байгаа бөгөөд нотлох баримт ирүүлээгүй тул 0 хувиар үнэлэгдсэн.

4.1.2.5, 4.1.2.6: Аймгуудын цахим шилжилт, харилцаа холбооны хүртээмжийн төсөл хэрэгжээгүй буюу хэмжих шалгуур буруу тогтоогдсон.

4.1.2.2, 4.1.2.1: Хиймэл дагуулын төсөл, нотариатын цахимжилтын төсөл нь төлөвлөгөөний шатанд байна. Гүйцэтгэл нотлогдоогүй, баримт хавсаргаагүй гэх зэрэг асуудлууд байна.

Мөн Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яаманд хамаарах төсөл, арга хэмжээний талаарх төлөвлөлтийг улсын төсвөөс хөрөнгийн эх үүсвэрээ тогтоохоор хүргүүлсэн гэх боловч, зарцуулсан хөрөнгийн эх үүсвэрийн талаарх тайлан ирүүлээгүй байна.

Мөн төлөвлөгөөний шалгуур үзүүлэлтүүд оновчгүй, хэмжих нэгжийг буруу тодорхойлсон, төсөв шаардагдах ажлын суурь судалгааны баримт байхгүй, тайлагналт дутуу байна. Тодруулбал төлөвлөгөөний дагуу гарсан үр дүнгийн тайланг ирүүлэх байтал буруу шалгуур үзүүлэлтийн улмаас тайлагналт үр дүнрүү чиглээгүй зөвхөн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд тайлагнажээ.

Шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийн асуудал

Зарим зорилтод тавьсан шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгж нь төслийн бодит хэрэгжилтийг илтгэхэд хангалтгүй, үндэслэлгүй, тухайн төслийн үр дүнг үнэлэхэд тохиромжгүй байгааг анхаарах шаардлагатай байна. Жишээлбэл:

4.1.2.5 болон 4.1.2.6 зорилтуудад газар сонгосон эсвэл ажлын даалгавар боловсруулсан зэрэг нь шалгуурын дагуу "гүйцэтгэл" гэж тооцогдохгүй.

Зарим тайлан "төлөвлөсөн" гэж дурдсан боловч үнэлгээний шалгуур, нотлох баримт хавсаргаагүй нь журмын шаардлага хангахгүй асуудлууд байна.

Иймээс яамны зүгээс илгээгддэг төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон бусад журамд нийцүүлсэн эсэх талаар нэгжийн удирдлагууд сайтар хянах шаардлагатай байна.

Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 35 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө"-ний 3 дугаар хавсралтын хувьд тус яамнаас хариуцан хэрэгжүүлж буй "4.1.2. Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулах" зорилтын хүрээнд хэрэгжилтийн байдал хангалтгүй байна. Хэрэгжилтийг илэрхийлэх таван шалгуур үзүүлэлтийн дундаж гүйцэтгэл 14 хувь байгаа нь уг зорилтын хүрээнд бодитоор гүйцэтгэсэн ажлын хэмжээ хязгаарлагдмал, ажлын явц удаашралтай байгааг харуулж байна. Тухайлбал:

-Шинээр байгуулах серверийн тоо, арга хэмжээний хэрэгжилт зэрэг шалгуур үзүүлэлтүүд огт эхлээгүй, 0 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

-Төслийн хэрэгжилт 10 хувьтай байгаа нь үндэсний стратеги батлагдаагүйтэй холбоотойгоор дараагийн үе шатны ажлууд хойшлогдож буйг илтгэж байна.

Үүрэн холбооны сүлжээний болон сэлгэн ажиллах дэд төвийн ажлуудыг тодорхой хэмжээнд хэрэгжүүлж байгаа боловч ихэнх нь тендерийн гэрээний шатанд, зарим нь ашиглалтад оруулах шатандаа явж буй тул төлөвлөгөөт гүйцэтгэлийн түвшинд хараахан хүрээгүй байна.

Иймээс нөхцөл байдалд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүгнэлтийн хүрээнд цаашид авч хэрэгжүүлэх талаар дараах зөвлөмжийг бэлтгэлээ.

Тав.Цаашид авч хэрэгжүүлэх зөвлөмж

Иймд хэрэгжилтийн явцыг эрчимжүүлэх, цаг хугацааны төлөвлөлтийг нарийвчлах, хэрэгжилтэд хяналт тавих тогтолцоог бэхжүүлэх нь чухал байна. Үүний зэрэгцээ, анхан шатны бэлтгэл ажил гүйцэтгэлийн үнэлгээнд хангалттай тусгагдаж чадахгүй байгаа тул шат бүрт бодит ахиц, үр нөлөө бий болгох чиглэлээр үр дүнд чиглэсэн арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх шаардлагатай байх тул дараах зөвлөмжийг гаргаж байна. Үүнд:

1. Төлөвлөлтийг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн дагуу бэлтгэх;

2. Хэрэгжилт эхлээгүй шалгуур үзүүлэлтүүдэд онцгой анхаарал хандуулж, хариуцлага хүлээх нэгж, албан тушаалтныг тодорхойлох;

3. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн дагуу бэлтгэсэн төлөвлөгөөний төслийг яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газраас саналыг авч холбогдох байгууллагад хүргүүлж байх;

4. Төлөвлөгөөний биелэлтийг гаргахдаа үр дүн, нотлох баримтад тулгуурлах зарчмыг мэргэжилтэн болон нэгжийн удирдлагууд мөрдлөг болгон ажиллах;

5. Төлөвлөгөөний биелэлт нь тухайн байгууллага, нэгж, ажилтан бүрийн хийсэн ажлын үр дүнг харуулдаг тул хугацаа, агуулгыг анхаарах;

6. Төлөвлөгөөний биелэлтийг тайлагнахдаа шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хүрэх түвшний тоон үзүүлэлтийг болон чанарыг харгалзан, хүрсэн үр дүн Монгол Улсад ямар эерэг өөрчлөлт оруулсан талаар оруулж байх;

7. Төлөвлөгөөнд туссан боловч салбарын бусад байгууллагаас хамаарах ажилд анхаарал хандуулж, хамтран ажиллах;

8. Төлөвлөлтийн шалгуур үзүүлэлтийг тооцоо судалгаатай, баталгаатай хэмжигдэхүйц байдлаар төлөвлөж, санхүүжилт тавигдах эсэхийг урьдчилан тооцож хэвших;

9. Стратеги баримт бичгүүдийн баталгаа, шийдвэр гаргалтын хугацааг хурдасгах, бодлого хэрэгжүүлэгч болон шийдвэр гаргагч талуудын уялдааг сайжруулах шаардлагатай байна.

Жич: Яамны газар, хэлтсийн дарга нар дээрх зөвлөмжүүдийг хүлээн авч, нэгжийн албан хаагчдадаа танилцуулах, танилцуулсан хугацаанаас хойш холбогдох арга хэмжээг авч ажиллах үүрэгтэй болно.

Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөний тэргүүлэх чиглэлийн биелэлт

АНУГ-ын 35 дугаар тогтоолын 1 дүгээр дагсралт

Д/д	Тэргүүлэх чиглэл	Зорилго	Зорилт	Биелэлтийн хувь	Биелэлт	Тэргүүлэх чиглэлийн дундаж	Зорилгын дундаж
1	1.3. Бизнес, хөрөнгө оруулалтын орчныг таатай орчныг бүрдүүлэх ажлын хүрээнд:	1.3.2. Бизнес, хөрөнгө оруулалтын орчныг таатай орчныг бүрдүүлэх ажлын хүрээнд:	1.3.2.б. Бизнес зэрлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах, сэргээх, гадгалзуулах, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, хиймэл оюун ухаан, технологийн дэвшлийг ашиглан хүний оролцоо, хүнд суртлыг оролцоо	90%	Зөвшөөрлийн тухай хуулиар батлагдсан 178 тусгай зөвшөөрөл, 66 энгийн зөвшөөрөл нийт 244 зөвшөөрлийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, төрийн цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем "e-Mongolia"-ийн дэд суваг болох "e-business.mn"-д нэгтгэсэн. https://e-business.mn/home	90	90
2			1.5.2.1 Үндэсний хиймэл дагуул бүтээх, хөөрөгх бэлтгэл ажлыг хангана.	50%	Бүгд найрамдах Франц Улсын Талес Алениа Спеис компани ЦХИХХЯ хооронд байгуулах "Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын техникийн нөхцөлийг тодорхойлох, гэрээний төсөл боловсруулах" арилжааны гэрээний нөхцөлийг сайжруулах, гэрээний үнийн дүнг бууруулах, гэрээний нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр Талес Алениа Спеис компанитай хамтран ажиллаж байна.		
3			1.5.2.2. Нам орбитын хиймэл дагуулын үйлчилгээ үзүүлэгчдийн үйл ажиллагааны тогтвортой байдлыг хангахад дэмжлэг үзүүлнэ.	30%	Монгол Улсын Шинжлэх ухааны академи, "Ужэй Эс инженеринг" компани, Хятадын Цагаан хэрмийн аж үйлдвэрийн корпораци, Зураглал, ажиллалтын технологийн компани, Сансрын технологийн академи зэрэг байгууллага хамтран "Үндэсний зайнаас тандан судлал болон нам орбитын хиймэл дагуул" сэдэвт хурлыг 2025 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдөр зохион байгуулсан. Хурлын нээлтэд Монгол Улсын Сансрын бодлогын үндэсний зөвлөлийн дарга, УИХ болон Засгийн газрын гишүүн, ЗТХСГ-ын даргын үүрэг гүйцэтгэгч Н. Учрал оролцсон. https://doro.mn/ilewib		
4			1.5.2.3. Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын газрын станц байгуулна.	0%	Арилжааны гэрээ эцэслэгдээгүй байгаа тул харилцаа холбооны хиймэл дагуулын газрын станцын ажил эхлээгүй байна.		
5			1.5.2.4. Дрон ашиглалтын талаарх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, туршилтын бүс байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	30%	Тус яамны сайдын 2025 оны А/49 дүгээр тушаалаар "Дроны ашиглалт, хэрэглээний талаар судалж, хууль эрх зүйн орчныг судалгаа хийж санал боловсруулах" ажлын хэсгийг байгуулж, эхний хурлыг 2025 оны 04 дүгээр сарын 09-ний өдөр цахимаар зохион байгуулсан. Уг хурлаар тус яамны урсгал зардлын хөрөнгөөр 2025 онд худалдан авахаар төлөвлөсөн "Нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж (УАУ)-ийн тухай хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, Нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж (УАУ)-ийн хууль тогтоомжийн хэрэгцээ шаардлагын урьдчилан тандан судалгаа хийх, хуулийн төсөл боловсруулах" ажлын даалгаврын төслийг танилцуулан, ажлын хэсгийн гишүүнээс ирүүлсэн саналыг тусган эцэслэж, батлуулсан. Уг ажлын төндөр шалгаруулалтыг зохион байгуулах үүрэг бүхий Үндэсний хороо тус яамны төрийн нэрийн бичгийн даргын 2025 оны А/98 дүгээр тушаалаар байгуулж төндөрийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдөр зарласан боловч ажилтгүй болсон тул дахин 2 дахь удаатаа 2025 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдөр дахин зарлан 2025 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдөр нээн ирүүлсэн төндөрийг хянан үзэж байна.		

1.5.2. Хиймэл оюун

6	1.5. Шинжлэх ухаан, технологийн инновацид тулгуурласан мэдлэгийн засгийг хөгжүүлнэ.	Ухаан, мэдээллийн технологийн үндэсний бүтцийг хөгжүүлж, шилжилт эрчимжүүлэх хүрээнд:	30%	"Тус яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2025 оны А/01 дугаар тушаалаар батлагдсан худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан "Мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэлийг дэмжих виртуал бүсийн платформийг хөгжүүлэх" ажлын даалгаврыг боловсруулан, батлуулсан. Уг ажлын төндөр шалгаруулалтыг зохион байгуулах үүрэг бүхий Үндэсний хороо Тус яамны төрийн нарийн бичгийн даргын 2025 оны А/190 дугаар тушаалаар байгуулж, тэндэрийг 2025 оны 6 дугаар сарын 13-нд зарласан бөгөөд 2025 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдөр нээнэ."	28.75	28.75
7		1.5.2.6. Шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулах төслийг хэрэгжүүлнэ.	0%	"Үндэсний үндэсний стратегийн төслийг хэрэгжүүлэх анхдугаар чуулганыг 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр Төрийн ордонд зохион байгуулсан. Уг чуулганд гадаадын болон дотоодын илтгэгч, панелист, төр, хувийн хэвшлийн хамтарсан оролцож, их өгөгдөл, хиймэл оюуны чиглэлийн өнөөгийн байдал, цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар хэлэлцсэн. Мөн их өгөгдөл, хиймэл оюуны өнөөгийн нөхцөл байдал болон дэлхийн цаашдын чиг хандлагын талаар судалж, Монгол Улсын хэмжээнд хиймэл оюуныг хөгжүүлэхэд тулгамдаж буй асуудлын талаар судалж стратегийн төслийг боловсруулахад шаардлагатай суурь судалгааг хийсэн. Дээрх суурь судалгаанд үндэслэн "Их өгөгдөл, хиймэл оюуны үндэсний стратеги"-ийг төслийн төслийн талаарх тангилцуултыг нийт 8 удаагийн хэлэлцүүлэгт тангилцуулан хэлэлцүүлсэн. Үүний дараагаар Их өгөгдөл, хиймэл оюуны ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нөтгөлөөнд суурилсан, хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг байгуулах ажиллагаа хийгдэнэ."	28.75	
8		1.5.2.7. Их өгөгдөл, хиймэл оюуны ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нөтгөлөөнд суурилсан, хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг байгуулна.	0%	"Олон улсын стандарт, шаардлагыг хангасан төлбөрийн үйлчилгээг Монгол Улсад нэвтрүүлэх зорилгоор Цахим хөгжил, инноваци, харилцаа холбооны яам Монголбанк, Глобалт банк, Худалдаа хөгжлийн банктай Apple компанийн "Apple Pay" үйлчилгээг 2024 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдөр нэвтрүүлсэн. "Apple Pay" үйлчилгээ нь iOS үйлдлийн систем бүхий Apple компанийн ухаалаг гар утас, ухаалаг цэг зэрэг бүтээгдэхүүнийг ашиглан хэрэглэгчдэд төлбөр хийх боломжийг олгодог. Энэхүү үйлчилгээг нэвтрүүлэх үндэсний төлбөрийн "₮ карт"-ыг ашиглан олон улсад Төлбөр тооцоо хийх нөхцөл бүрдсэн. Мөн манай улсын иргэдэд олон улсын төлбөр тооцооны шинэ гарцыг нээсэн чухал алхам болсон. Монгол Улсад ашиглагдаж буй 150 гаруй мянган POS төхөөрөмжүүдэд iPhone утсаа ашиглан төлбөр тооцоо хийх боломж бий болсон. Дэлхийн хаанаас ч Монгол Улсын 1,600,000 гаруй iOS хэрэглэгчдэд iPhone, Apple Watch, Mac болон iPad гар утсаа ашиглан худалдан авагч хийх нөхцөл бүрдсэн. Мөн хил дамнасан снэйдын худалдааг дэмжих зорилгоор БНХАУ-ын ТЕМУ онлайн худалдааны платформын Монгол Улс дахь төлөөлөгчөөр шуудангийн тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч "MN Post" сонгогдон үйл ажиллагааг эхлүүлэн ажиллаж байна. Тус онгийн худалдааны платформын Монгол Улс дахь хүргэлт, тээвэрлэлтийг "Монгол шуудан", "УВСаб Express" компаниуд харууцан ажиллаж байна."	28.75	
9		1.5.2.8. Олон улсын цахим төлбөрийн системийг өргөжүүлж, төлбөр тооцоог хүлээн авах, цахим худалдааны арга хэлбэрийг нэмэгдүүлнэ.	90%			
10		4.1.2. Аж үйлдвэрийн IV хувьсгалын технологийг төрийн үйл ажиллагаа, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх цахим шилжилтийг үргэлжлүүлж, суурь судалгааны ажлуудыг санхүүжүүлж, үе шатай туршилтын төслүүдийг эхлүүлнэ.Хиймэл оюуны ухаан, их өгөгдөл, үүлэн тооцоолуур, блокчэйн, ухаалаг бот, IoT,	30%	Хиймэл оюунд суурилсан виртуал оператор бүхий Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн систем E-Mongolia 5.0 шинэчлэгдсэн хувилбарыг 9 дүгээр сард ашиглалтад оруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Ингэснээр "E-Mongolia" платформоос хиймэл оюуны хөгтөтэй бичиж төрийн үйлчилгээг шуурхай, шууд, хялбар авах боломж бүрдэнэ. Виртуал оператор нь ажлын бүс цагаар ч иргэдийн асуултад харуулж үйлчилгээ үзүүлэх боломжийг олгоно.		

Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөний шалгуур үзүүлэлтийн Биелэлт

МУЭГ-ын 35 дугаар тогтоолын 3 дугаар хэвсгэлт

Д/д	Хөтөлбөрийн үр дүн	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь он	Суурь түвшин	Зорилгот түвшин	Хүрсэн түвшин	Гүйцэтгэлийн хувь	Тайлбар	Дундаж
1		1. Шинээр байгуулах сервер	Тоо	2023		1	0	0.00%	Хэрэгжжээ эхлээгүй.	
2		2. Төслийн хэрэгжилт	Хувь	2023		20	2	10.00%	Их өгөгдөл, хиймэл оюуны үндэсний стратегийн төслийг батлагдсаны дараа түүнд түсэгдсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна.	
3		3. Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	2023		100	0	0.00%	Хэрэгжилт байхгүй.	
4	4.1.2. харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж сайжруулна.	4. Үүрэн холбооны сүлжэээ намаглах баг	Тоо	2023		1,562	1511	30.00%	- Хөдөөгийн алслагдсан багуудын харилцаа холбооны дэд бүтэц төслийн хүрээнд төсөл, арга хэмжээний нэг маягийн зургийг магадлангаар батлуулах шатандаа явж байна. 10 багцын 76 цэгийн харилцаа холбооны дэд бүтцийн барилга байгууламжийн угсралтын ажил хийгдэж байна. - Үүрэн холбооны сүлжэээ сайжруулна (Хөвсгөл, Эрдэнэбулган, Галт, Түхэл, Жаргалант, Баянзүрх сум/төслийн хүрээнд Төрийн худалдан авах ажиллагааны газрын даргын 2025 оны 01.28-ны өдрийн А/ЗЗ дугартай үнэлгээний хороонд ажиллан гүйцэтгэчийг шалгаруулсан бөгөөд гүйцэтгэгчтэй 2025 оны 04.11-ний өдрийн УТ2406700145004, УТ2406700145005, УТ2406700145007 дугаартай гэрээ байгуулсан бөгөөд барилгын ажил эхлүүлэх зөвшөөрөл авах шатандаа явж байна. Мөн УТ2406700145001, УТ2406700145005 дугаартай гэрээний хүрээнд барилдах барилга байгууламж бүрэн баригдаж дууссан бөгөөд байнгын ашиглалтад оруулах комиссыг ажиллуулахаар төлөвлөж байна. - Үүрэн холбооны дахин дамжуулах сүлжэээ станц /Увс, Бөхмөрөн, Өмнөговь, Баруунтуруун сум/ төслийн хүрээнд сумдад барилдах үүрэн холбооны дахин дамжуулах станцын барилга угсралтын ажил бүрэн баригдаж дууссан. Байнгын ашиглалтад оруулах комисс ажиллахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Шилэн кабелид холбох, зураг төсөв боловсруулах (Баян-Өлгий, Улаанхус сум, Хөххөтөл баг/ төслийн гэрээний хүрээнд хийгдэх ажил бүрэн дууссан. Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах комиссыг 7 дугаар сард ажиллуулахаар төлөвлөж байна. - Үүрэн холбооны дахин дамжуулах сүлжэээ станц /Увс, Улаангом сум, 8 дугаар баг, Сагил сум, Тариалан сум/ төслийн хүрээнд үүрэн холбооны дахин дамжуулах станцын барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад оруулах комисс ажиллуулахаар төлөвлөж байна. - Үүрэн холбооны сүлжэээ (Хэнтий, Норовлинч, Галшар, Батноров, Өмнөдэлгэр, Биндэр, Баян-Адварга, Дэлгэрхаан, Дадал, Дархан, Баянмөнх, Баянхутага сум/ төслийн хүрээнд үүрэн холбооны дахин дамжуулах станцын барилга байгууламжийг барих ажлын зөвшөөрлийг авах ажил хийгдэж байна.	

5	5. Сэлгэн ажиллах дэд төв	Тоо	2023	1	0.3	30.00%	<p>Үндэсний дата төв УТҮГ-ас "Сэлгэн ажиллах нөөц төв"-д шаардлагатай сервер, сүлжээ, хадгалах төхөөрөмж зэрэг 10 төрлийн нийт 128 ширхэг техник хэрэгсэлийн техникийн тодорхойлолтыг боловсруулсан ирүүлсний дагуу "Сэлгэн ажиллах дата төвийн нөөцийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх" ЦХИХХЯ/20250102135 дугаар бүхий худалдан авах ажллагаат зохион байгуулж байна. Үнд: Багц - 1 "Сэлгэн ажиллах дата төвийн сервер, сүлжээний тоног төхөөрөмж нийлүүлэх" тэндрийг 6,246,800,000 төгрөгөөр гэрээ байгуулах эрх олгогдсон, Багц 2. "Сэлгэн ажиллах дата төвийн мэдээллийн аюулгүй байдал, дэд бүтцийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх" тэндер сонгон шалгаруулалт амжилтгүй болсон тул дахин зохион байгуулахаар төлөвлөсөн.</p>
---	---------------------------------	-----	------	---	-----	--------	--

Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө

Д/д	Хөтөлбөрийн үр дүн	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь он	Суурь түвшин	Зориот түвшин	Хүрсэн түвшин	Гүйцэтгэлийн хувь	Тайлбар	Дундаж
1		1 Шинээр байгуулах сервер	Тоо	2023		1	0	0.00%	Хэрэгжиж эхлээгүй.	
2		2. Төслийн хэрэгжилт	Хувь	2023		20	2	10.00%	Их өгөгдөл, хиймэл оюучны үндэсний стратегийн төслийг батлагдсаны дараа түүнд тусалдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна.	
3		3. Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	2023		100	0	0.00%	Хэрэгжилт байхгүй.	
4	4.1.2. Харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулна.	4. Үүрэн холбооны сүлжээ нэмэгдэх баг	Тоо	2023		1,562	1511	30.00%	- Хөдөөгийн алслагдсан багуудын харилцаа холбооны дэд бүтэц төслийн хүрээнд төсөл, арга хэмжээний нэг маягийн зургийн ажлын даалгаврыг батлуулсан бөгөөд нэг маягийн зургийг магадлангаар батлуулах шатандаа явж байна. 10 багцын 76 цэгийн харилцаа холбооны дэд бүтцийн барилга байгууламжийн үрсгалтын ажил хийгдэж байна. - Үүрэн холбооны сүлжээ сайжруулна /Хөвсгөл, Эрдэнэбулган, Галт, Түнэл, Жаргалант, Баянзүрх сум/ төслийн хүрээнд Төрийн худалдан авах ажиллагааны газрын дэргын 2025 оны 01.28-ны өдрийн АЗЗ дугаартай үнэлгээний хороонд ажиллан гүйцэтгэлийг шалгаруулсан бөгөөд гүйцэтгэгчтэй 2025 оны 04.11-ний өдрийн УТ2406700145004, УТ2406700145006, УТ2406700145007 дугаартай гэрээ байгуулсан бөгөөд барилгын ажил эхлүүлэх зөвшөөрөл авах шатандаа явж байна. Мөн УТ2406700145001, УТ2406700145005 дугаартай гэрээний хүрээнд баригдах барилга байгууламж бүрэн баригдаж дууссан бөгөөд байнгын ашиглалтад оруулах комиссыг ажиллуулахаар төлөвлөж байна. - Үүрэн холбооны дахин дамжуулах сүлжээ станц /Увс, Бөхмөрөн, Өмнөговь, Баруунтуруун сум/ төслийн хүрээнд сүлдэд баригдах үүрэн холбооны дахин дамжуулах станцын барилга үрсгалтын ажил бүрэн баригдаж дууссан. Байнгын ашиглалтад оруулах комисс ажиллахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Шилэн кабелид холбох, зураг төсөв боловсруулах /Баян-Өлгий, Улаанхус сум, Хөххөтөл баг/ төслийн гэрээний хүрээнд хийгдэх ажил бүрэн дууссан. Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах комиссыг 7 дугаар сард ажиллуулахаар төлөвлөж байна. - Үүрэн холбооны дахин дамжуулах сүлжээ станц /Увс, Улаангом сум, 8 дугаар баг, Сайн сум, Тариалан сум/ төслийн хүрээнд үүрэн холбооны дахин дамжуулах станцын барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад оруулах комисс ажиллуулахаар төлөвлөж байна. - Үүрэн холбооны сүлжээ /Хэнтий, Норовлин, Галшар, Батноров, Өмнөдэлгэр, Биндэр, Баян-Адарга, Дэлгэрхаан, Дадал, Дархан, Баянмөнх, Баянхутаг сум/ төслийн хүрээнд үүрэн холбооны дахин дамжуулах станцын барилга байгууламжийг барих ажлын зөвшөөрлийг авах ажил хийгдэж байна.	

5		5. Сэлгэн ажлалах дэд төв	Тоо	2023	1	0.3	30.00%	Үндэсний дата төв УТҮГ-аас "Сэлгэн ажлалах нөөц төв"-д шаардлагатай сервер, сүлжээ, хадгалах төхөөрөмж зэрэг 10 төрлийн нийт 128 ширхэг техник хэрэгслийн техникийн тодорхойлолтыг боловсруулсан ирүүлсний дагуу "Сэлгэн ажлалах дата төвийн нөөцийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх" ЦХИХХЯ/20250102135 дугаар бүхий худалдан авах ажлалагаар зохион байгуулж байна. Үндэ: Балц - 1 "Сэлгэн ажлалах дата төвийн сервер, сүлжээний тоног төхөөрөмж нийлүүлэх" тендерийг 6,246,800,000 төгрөгөөр гэрээ байгуулах эрх олгогдсон. Балц 2. "Сэлгэн ажлалах дата төвийн мэдээллийн аюулгүй байдал, дэд бүтцийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх" тендер сонгон шалгаруулалт амжилтгүй болсон тул дахин зохион байгуулахаар төлөвлөсөн.	
---	--	---------------------------	-----	------	---	-----	--------	--	--

Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөний тэргүүлэх чиглэлийн биелэлт

Д/д	Тэргүүлэх чиглэл	Зорилго	Зорилт	Биелэлтийн хувь	Биелэлт	Тэргүүлэх чиглэлийн дундаж	Зорилтын дундаж
	1.3. Бизнес, хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулна.	1.3.2. Бизнес, хөрөнгө оруулалтын орчныг бусад үйлдвэр, ажлын хүрээнд:	1.3.2.1. Бизнес эрхлэх, түшиг зөвшөөрөл олгох, сунгах, сэргээх, үргэлжлүүлэх, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, хиймэл оюун ухаан, технологийн дэвшилт ашиглан хүний оролцоо, хүнд суртлыг багасгах.	90%	Зөвшөөрлийн тухай хуулиар батлагдсан 178 тусгай зөвшөөрөл, 66 зингийн зөвшөөрөл нийт 244 зөвшөөрлийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, төрийн цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем "e-Mongolia"-ийн дэд сүлжээ болох "e-business.mn"-д нэгтгэсэн. https://e-business.mn/home	90	90
			1.5.2.1. Үндэсний хиймэл дагуул бүтээх, хөөрөх бэлтгэл ажлыг хангана.	50%	Бүгд найрамдах Франц Улсын Талес Агения Спейс компани ЦХИХХЯ хооронд байгуулах "Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын технологийн нөхцөлийг тодорхойлох, гэрээний төсөл боловсруулах" арилжааны гэрээний нөхцөлийг сайжруулах, гэрээний үнийн дүнг буулгах, гэрээний нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр Талес Агения Спейс компанитай хамтран ажиллаж байна.		
			1.5.2.2. Нам орбитын хиймэл дагуулын үйлчилгээ үзүүлэгчдийн үйл ажиллагааны тогтвортой байдлыг хангахад дэмжлэг үзүүлнэ.	30%	Монгол Улсын Шинжлэх ухааны академи, "Ужэй Эс инженеринг" компани, Хятадын Цанган харимийн аж үйлдвэрийн корпораци, Зургалтаг ажиллагдлын технологийн компани, Сансрын технологийн академи зэрэг байгууллага хамтран Үндэсний зайнаас тандан судалгаа болон нам орбитын хиймэл дагуул" сэдэвт хурлыг 2025 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдөр зохион байгуулсан. Хурлын нээлтэд Монгол Улсын Сансрын бодлогын үндэсний зөвлөлийн дарга, УИХ болон Засгийн газрын гишүүн, ЗГХЭГ-ын даргын үрэг гүйцэтгэгч Н. Учрал оролцсон. https://voro.mn/livestream		
			1.5.2.3. Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын газрын станц байгуулна.	0%	Арилжааны гэрээ эцэслэгдээгүй байгаа тул харилцаа холбооны хиймэл дагуулын газрын станцын ажил эхлээгүй байна.		
			1.5.2.4. Дрон ашиглалтын талаарх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, туршилтын бүс байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	30%	Тус намны сайдын 2025 оны 4дуг дүгээр тушаалаар "Дроны ашиглалт, хэрэглээний талаар судалж, хууль эрх зүйн орчныг судалгаа хийж санал боловсруулах" ажлын хэсгийг байгуулж, эхний хурлыг 2025 оны 04 дүгээр сарын 09-ний өдөр цахимаар зохион байгуулсан. Уг хурлаар тус намны урсгал зардалын хөрөнгөөр 2025 онд худалдан авахаар төлөвлөсөн "Нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж (УАУ)-ийн тухай хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, Нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж (УАУ)-ийн хууль тогтоомжийн хэрэглээ шаардлагын урьдчилан тандан судалгаа хийж, хуулийн төсөл боловсруулах" ажлын даалгаврын төслийг танилцуулан, ажлын хэсгийн гишүүнээс ирүүлсэн саналыг тусган эцэслэж, батлуулсан. Уг ажлын төндөр шалгаруулалтыг зохион байгуулах үүрэг бүхий Үнэлгээний хороог тус намны төрийн нарийн бичгийн даргын 2025 оны 4/98 дугаар тушаалаар байгуулж төндөрийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдөр зарлагдсан боловч амжилтгүй болсон тул дахин 2 дахь удаагаа 2025 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдөр дахин зарлан 2025 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдөр нээн ирүүлсэн төндөрийг хянан үзэж байна.		
	1.5.2. Хиймэл оюун				МУЗ-ын 209 дүгээр тогтоолын дагуу ГЗБГЗЭБГ-аас 2025 оны 1/381 албан тоотсоор ирүүлсэн байршлуудыг Харилцаа холбооны зохицуулах хороонд радио давтамжийн харилцан нөлөөллийн хэмжилтийг хийлгүүлсэн бөгөөд эдгээр байршлуудыг судлахад Баянзүрх дүүргийн байршил нь намагтай, дэд бүтцээс бичийтэй, Дархан-Уул аймгийн Байршил нь Атарчин 4-р аяны талбайтай давхцуулж ТР хугацаанд ашиглах боломжтой байгаа нь шаардлага хангахгүй тул нарийвчилсан шаардлагыг боловсруулан 2025 оны 02/239 дугаартай албан бичгийг ГЗБГЗЭБГ-г дахин хүргүүлж, 2025 оны 1/2182 албан тоотсоор Дархан-Уул аймгийн Газрын харилцаа, берилт, хот байгуулалтын газраас 1 га газар, нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албанаас СХД-ээс 15.27 га бүхий, БЗД-ээс 9.95 га болон 0.352 га, БНД-ээс 10 га газруудыг дроны туршилтын талбай байгуулах боломжтой саналыг хүлээн авч давтамжийн хэмжилтийг хийлгэхээр ажиллаж байна.		

<p>4.1 Төрийн 4.1 Шийдвэр гаргалтад хиймэл оюун ухаан, иймэл оюун ухаан, дэвшилтэт технологи ашиглаж, иргэдэд ашиглаж, төрийн ойр үйлчилгээг бий үйлчилгээг болгоно Ухаалаг "E-Mongolia", шинэчлэл-Цахим засаглал.</p>	
<p>4.1.3. Төрийн байгууллагуудын цахим хуудсыг нэг загвар бүхий нэгдсэн үйлдвэртэй болгон хөгжүүлж, төрийн үйлчилгээний нэгдсэн платформ "E-Mongolia"-тай холбоно.</p>	<p>4.1.7. Аливаа контентын жинхэнэ, эсхүл хиймэл оюун ухаанаар бүтээгдсэн эсэхийг тодорхойлох, байгууллагын болон иргэдийн нэр хүндэд халдах аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх системийг бий болгоно.</p>
<p>60%</p>	<p>0%</p>
<p>Засгийн газрын нэгдсэн веб.gov.mn цахим хуудсыг "E-Mongolia" төрийн үйлчилгээний цахим платформд үндэслэн хөгжүүлж эхэлсэн. "Төрийн байгууллагын нэгдсэн цахим хуудас.gov.mn" сургалтын хөтөбөр"-ийг боловсруулсан, төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллага, 21 аймаг, нийслэл, 9 дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын нэгдсэн цахим хуудсанд үйл ажиллагаа харуулан ажилладаг албан хаагч нарт танхимгаар болон цахим хэлбэрээр 53 удаагийн сургалтыг хийж Төвийн байгууллагын 25% буюу 1416 байгууллагад хандах эрхийг олгосон. МУ-ын Ерөнхий сайдын 2024 оны нэгдүгээр, 2025 оны хоёрдугаар албан даалгаварыг хүрээнд өгсөн төрийн байгууллагын нэгдсэн цахим хуудас (www.gov.mn)-ыг төрийн үйлчилгээний нэгдсэн платформ "E-Mongolia" нээлттэй мэдээллийн shilen.gov.mn -тай уялдуулах хөгжүүлэлтийн хувьд веб хөгжүүлэлт 40%, мобайл хөгжүүлэлт 35%-ийн явцтай байна. Хөгжүүлэлтийг 09 дүгээр сард дуусгахаар төлөвлөн ажиллаж байна.</p>	<p>Аливаа контентын жинхэнэ, эсхүл хиймэл оюун ухаанаар бүтээгдсэн эсэхийг тодорхойлох, байгууллагын болон иргэдийн нэр хүндэд халдах аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх системийг бий болгохоор төлөвлөн ажиллаж байна.</p>
<p>30</p>	<p>30</p>
<p>4.7.12. Кибер аюулгүй байдлыг хангах эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, хяналт шалгалтын тогтолцоог бэхжүүлж, кибер халдлага, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чадварыг бэхжүүлнэ.</p>	<p>Монгол Улс дахь Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгааг Японы Олон Улсын хамтын ажиллагааны байгууллага буюу ЖАЙКА болон дэлхийн кибер аюулгүй байдлын чадавхын төвтэй хамтран гаргасан бөгөөд судалгааны эцсийн тайланг 2025 оны 02 сард хүлээн авсан. Судалгааг - Кибер аюулгүй байдлын бодлого болон стратеги - Кибер аюулгүй байдлын соёл болон нийгэм - Кибер аюулгүй байдлын мэдлэг болон чадавж - Хууль эрх зүй болон зохицуулалтын орчин - Стэндаарт болон технологи тасан ерөнхий 5 аруулгын хүрээнд гаргаж. Монгол Улс Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгаагаар эхлэл түвшнээс хөгжиж буй түвшинд гэж гарсан байна. ЦХИХХЯмагнаас Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгааны танлицуулта хурлыг Английн Оксфордын их сургуультай хамтран 2025 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдөр Галпероид зохион байгуулж, хурлын панелистаар "Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн Ажлын алба, Мэдээллийн аюулгүй байдлын газар, Монгол Улсын Их сургуулийн төлөөлөл нийт 10 байгууллагын 40 гаруй орлогч, оролцсон. Кибер аюулгүй байдлын өнөөгийн түвшинг үнэлэх судалгааны танлицуулта хуралд оролцсон төлөөлөгчид болон судалгааны багас ирүүлсэн асуултуудад ЦХИХХЯмагнаас харилуулт, тайлбар мэдээллийг өгч ажилласан. Мөн Судалгааны ажлын танлицуулта, зөвлөмжийг Цахим хөгжил, инноваци, харилцаа холбооны яамны пэйж хуудсаар дамжуулж олон нийтэд нээлттэй ил тод байршуулж танлицуулсан.</p>